

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/140/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622201837
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4622201837.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, dieťa rodičov: matka C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E., a otec F. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. E., adresa na doručovanie: E. XXXX, E., o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 24.05.2023, č.k. TO-11P/80/2022-61, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol návrh otca na zníženie výživného (výrok I.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok II.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že otec maloletého sa podaným návrhom na súd prvej inštancie domáhal zníženia svojej vyživovacej povinnosti na maloletého A. zo sumy 100 eur mesačne na 30 eur mesačne. Dôvodil, že dosahuje nižší a skoro žiaden príjem, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nepoberá žiadne príspevky, nevlastní žiaden nehnuteľný ani hnuteľný majetok väčšej hodnoty. Matka maloletého s návrhom otca nesúhlasila. Súd prvej inštancie zistil, že výživné bolo upravené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 16.08.2011 č.k. 4C/79/2011-38, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloletý A. zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi určené výživné 150 eur mesačne. Následne rozsudkom zo dňa 19.03.2013, č.k. 9P/22/2013-29 súd prvej inštancie schválil rodičovskú dohodu, ktorou zmenil pôvodný rozsudok v časti výživného tak, že výživné na maloletého A. znížil zo sumy 150 eur mesačne na 100 eur mesačne, keď v tom čase maloletý býval u matky, navštevoval materskú školu. Matka pracovala na základe dohody o pracovnej činnosti s rozsahom pracovného času 10 hodín týždenne s odmenou vo výške 2,50 eur za hodinu. Bývala v 2-izbovom byte, nemala žiadne pôžičky ani iné vyživovacie povinnosti. Otec bol nezamestnaný, predtým však pracoval v Nórsku na sezónnych prácach. V súčasnosti má maloletý A. 12 rokov, je žiakom 7. triedy základnej školy v E.. Matka je zamestnaná, t.č. je však na materskej dovolenke, keďže jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť a to voči maloletej C. C. C., nar. XX.XX.XXXX, takže poberá rodičovský príspevok 370 eur mesačne, rodinné prídavky na 2 deti. Žije s otcom maloletej C., s ktorým stavajú rodinný dom v H., za ktorým účelom majú hypotekárny úver 60.000 eur s mesačnou splátkou 267 eur. Otec maloletého je v súčasnosti evidovaný na Úrade práce v Topoľčanoch, nepoberá žiadne dávky, kontakt s maloletým neudržiava, podľa neho mu v styku so synom bráni matka. Obýva 2-izbový rodinný dom, kde má náklady 500 eur ročne na plyn, 12 eur mesačne elektrinu, 8 eur mesačne vodu, platí paušál na telefón 23 eur mesačne. Vyživovaciu povinnosť má len voči maloletému A.. Otec uvádzal, že už je 2 roky nezamestnaný, naposledy pracoval ako balič mäsa vo Švajčiarsku, kde v dôsledku pandémie COVID-19

skončil. Na úrade práce je evidovaný 1 rok, bola mu ponúknutá práca v hydinarňach, bola tam nízka mzda, pod životné minimum. Hľadal si prácu, ale za 600 eur sa mu do práce neoplatí chodiť. Je vyučený murár, má zdravotné problémy, o ktorých však nemá žiadne lekárske potvrdenie. Aktuálne výživné neplatí nakoľko nemá z čoho, žije v bratovom dome, ktorý nie je skolaudovaný, ale je obývatel'ny. Má dlhy aj exekúcie voči zdravotnej poisťovni, nevie v akej výške. Dlhy voči bankám a nebankovým subjektom nemá. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany zo dňa 15.05.2023 vyplynulo, že otec bol vedený v evidencii uchádzačov od 17.01.2022 do 10.12.2022, dňa 30.03.2022 mu bolo vystavené úradom odporúčenie do zamestnania do firmy HYZA, a.s., na pozíciu spracovateľ mäsa, kostí a hydiny – klient nevyhovoval požiadavkám na dané miesto. Dňa 08.06.2022 preukázal ďalšie hľadanie si zamestnania. Dňa 22.08.2022 mu bolo vystavené odporúčenie do zamestnania do firmy JAFIS SZ, s.r.o. – pomocný pracovník v sklade – klient nevyhovoval požiadavkám na dané miesto. Dňa 11.12.2022 bol vyradený z evidencie uchádzačov z dôvodu obsadenia prácou na SZČO. Aktuálne je opätovne vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 04.01.2023, absolvoval informačné poradenstvo, boli mu poskytnuté informácie o možnosti absolvovania rekvalifikačného kurzu. Zatiaľ nepredložil žiadne potvrdenie o hľadaní si zamestnania, ďalší termín kontaktu na úrade je určený na deň 29.05.2023. Kolízny opatrovník navrhol návrh zamietnuť, nakoľko nie je v záujme a ani na prospech maloletého dieťaťa zníženie výživného, keď ani suma 100 eur nie je dostatočná výška výživného. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 62, § 65, § 75, § 77, § 78 Zákona o rodine. Súd dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletého, aj na strane matky. Maloletý vyrástol, navštevuje 7. triedu základnej školy, čím sa zvýšili výdavky na stravu, oblečenie, školské potreby, mimoškolské aktivity, fyzioterapiu maloletého. Je v dospievajúcom veku, rýchlo rastie, čo si vyžaduje neustále nové oblečenie a obuv. Matke pribudla vyživovacia povinnosť. Vzhľadom tak na zvýšené odôvodnené výdavky na maloletého, vzhľadom na to, že otec si dlhodobo neplní vyživovaciu povinnosť má súd za to, že zmena pomerov u maloletého nie je dôvodom na zníženie výšky vyživovacej povinnosti otca. U otca súd nezistil podstatnú zmenu pomerov, otec je evidovaný na úrade práce, niekoľkokrát mu bola ponúknutá práca, avšak nevyhovoval požiadavkám. Súd je povinný skúmať nielen reálne, ale aj potenciálne zárobkové možnosti a schopnosti povinného rodiča. Otec je fyzicky zdravý, nakoľko nepredložil žiadne lekárske potvrdenia preukazujúce opak, nič mu nebráni zamestnať sa, takže súd zohľadnil pri rozhodovaní aj túto skutočnosť. Súd tiež prihliadal na to, kto akým spôsobom a v akom rozsahu sa podieľa na starostlivosti o maloleté dieťa. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje výhradne matka, maloletý je už v dospievajúcom veku, takže jeho potreby vzrástli priamo úmerne s vekom. Je prirodzené, aby sa na týchto výdavkoch podieľali obaja rodičia spoločne, pokiaľ je to v ich možnostiach. Matka sa na výžive syna podieľa nielen finančne, ale aj osobnou každodennou starostlivosťou. Súd dospel k záveru, že nebola preukázaná zmena pomerov u posudzovaných osôb v miere, ktorá by odôvodňovala zníženie výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletému. Súd preto návrh ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie otec maloletého. Uviedol, že jeho pomery sa od poslednej úpravy výživného zmenili, nie je v jeho možnostiach platiť výživné 100 eur mesačne. Je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Matka mu znemožňuje styk so synom. Je nemajetný, ale má možnosť bývať v rodinnom dome patriacom bratovi. Snaží sa nájsť si vhodné zamestnanie. Súd nesprávne vyhodnotil jeho situáciu. Keďže nie je schopný platiť výživné určené súdom 100 eur, hrozí mu, že bude trestne stíhaný za zanedbanie povinnej výživy. Prekonal COVID-19, následne sa mu zhoršil zdravotný stav aj v súvislosti s krízami a nie je schopný vykonávať ťažšie fyzické práce. Navrhol výživné znížiť na sumu 32,11 eur mesačne.

3. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť, keďže bolo rozhodnuté v prospech a v záujme maloletého A..

4. Matka maloletého v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že s rozsudkom súhlasí. Výživné na dnešnú dobu, potreby a vek maloletého dieťaťa v súčasnej sume 100 eur je aj tak nízka. Otec nepredložil adekvátny dôkaz o svojom zlom zdravotnom stave, ani o žiadnej skutočnosti, ktorá by mu bránila hľadať si zamestnanie, zamestnať sa a plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Syn má 13 rokov a výdavky naňho sú dosť vysoké.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359, § 362 ods. 2 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania

preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. TO-11P/80/2022 je zníženie výživného otca na maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh otca na zníženie výživného zamietol, ako aj závislý výrok o náhrade trov konania.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutočný stav vecí, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie aj dostatočne a logicky zdôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré považuje za správne (§ 387 ods.2 CSP). Ani s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu otca maloletého odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, keďže odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozsudku. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a vzhľadom k odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza iba nasledovné:

8. Základom odvolacej argumentácie otca je tvrdenie, že jeho aktuálne príjmy sú nepostačujúce na platenie výživného v sume určenej predchádzajúcim rozhodnutím, nakoľko je nezamestnaný a nepoberá žiadne dávky, teda je bez príjmu.

9. Odvolací súd, berúc do úvahy zákonné ustanovenia § 62, § 75 a § 78 Zákona o rodine, ako aj kritérium najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, zakotvené na medzinárodnej úrovni (článok 24 Charty základných práv európskej únie, článok 3 Dohovoru OSN o právach dieťaťa), ako aj na národnej úrovni (článok 5 Zákona o rodine), po oboznámení sa s obsahom spisu musel zhodne so súdom prvej inštancie dospieť k záveru, že skutočnosti uvádzané otcom nepredstavujú dôvod na zníženie výživného. Treba pritom vychádzať z porovnania pomerov rozhodujúcich pre určenie výživného skorším rozsudkom a pomerov aktuálnych, majúci na zreteli zákonom stanovené podmienky, jedine za splnenia ktorých je možné zmeniť súdne rozhodnutie o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Ako vyplýva z obsahu spisu, súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že na strane otca nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie jeho vyživovacej povinnosti. V čase poslednej úpravy výživného, kedy matka súhlasila s jeho znížením zo sumy 150 eur na 100 eur mesačne, bol otec maloletého nezamestnaný. Od tejto doby sa otec riadne nezamestnal, nepoberá žiadne dávky v nezamestnanosti, ani v hmotnej núdzi. Na pojednávaní sa vyjadril, že vykonávať prácu za 600 eur mesačne sa mu neoplatí, čo možno považovať za ľahkovážny prístup k výžive svojho dieťaťa. Je vyučený murár a na trhu práce sú voľné pozície v tejto profesii. Ďalej tvrdil, že má zdravotné problémy, ktoré však žiadnym spôsobom nepreukázal. Odvolací súd, takisto ako súd prvej inštancie mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca sa zamestnať a získať tak mesačný príjem v takej výške, aby z neho mohol pokryť súdom určené výživné. Otec má vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi zo zákona, jedná sa o povinnosť prvoradú. Otec sa navyše na výžive a výchove svojho syna nepodieľa ani žiadnym iným spôsobom. Otec maloletého je zdravý, keďže žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili zamestnať sa nepreukázal, je aj práceschopný a napriek tomu je stále, dlhodobo nezamestnaný, takže je opodstatnené skonštatovať, že od doby poslednej úpravy výživného sa jeho pomery nezmenili. Odvolací súd takisto ako súd prvej inštancie tak nevidel dôvod na zníženie výživného.

10. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

11. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).